

Urheilua, liikuntaa vai molempia? Opettajien käsityksiä urheilun merkityksestä liikunnanopetuksessa Suomessa ja Irakin Kurdistanissa

Kirjoittajat: Joonas Kalari¹, Warhel Asim Mohammed², Golaleh Makrooni¹, Pål Lagestad³

Kirjoittajien taustayhteisö(t):

1 Faculty of Education and Culture, Tampere University, Finland

2 College of Physical Education and Sport Sciences, University of Duhok, Kurdistan Region of Iraq, Iraq

3 Department of Teacher Education and Art, Nord University, Norway

Asiasanat: urheilu, liikunta, opettajat, Suomi, Irakin Kurdistan

Tausta: Liikunnanopettajien käsityksiä ja reflektioita on tutkittu vain rajallisesti, erityisesti vertailevasta ja erilaiset alueet huomioivasta näkökulmasta. Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin ja vertailtiin viidennen luokan liikuntaa opettavien opettajien käsityksiä liikunnanopetuksesta Suomessa ja Irakin Kurdistanissa (KRI).

Menetelmät: Kahdeksan suomalaista ja kuusi KRI:n opettajaa osallistuivat videolla stimuloituun teemahaastatteluun, joiden rakenne oli kaikille samanlainen. Haastattelujen aikana opettajat katsoivat kaksi videota toisen maan tyypillisistä liikuntatunneista (sisä- ja ulkoliikunta). Aineisto analysoitiin fenomenologis-hermeneuttisella lähestymistavalla ja temaattisella analyysillä.

Tulokset: Suomalaisten opettajien näkemykset jakautuivat neljään teemaan: liikunnan ilo ja onnistumiset urheilun sijaan, urheilu ja opetussuunnitelma, urheilun asema yhteiskunnassa sekä edellytykset liikunnalle ja urheilulle. KRI:n opettajien teemat olivat: urheilu liikunnan tavoitteena, opettaja urheilun mallina ja johtajana, urheilu statuksen nostajana sekä liikunta ei ole pelkkää urheilua. Molemmat opettajaryhmät tunnistivat urheilun merkityksen, mutta eri näkökulmista. Suomalaiset erottivat selkeästi liikunnan ja urheilun, pitäen urheilua vain yhtenä osana liikunnanopetusta. KRI:n opettajat puolestaan näkivät liikunnan ja urheilun lähes synonyymeinä, ja uskoivat liikunnan ensisijaisen tehtävän olevan opettaa urheilua. Sekä suomalaiset että KRI:n opettajat pyrkivät edistämään oppilaidensa hyvinvointia ja fyysisesti aktiivista elämäntapaa. KRI:n opettajat uskoivat urheilun olevan keskeinen väline näiden tavoitteiden saavuttamisessa, kun taas suomalaiset näkivät sen yhtenä monista liikunnanopetuksen sisällöistä ja menetelmistä. Suomalaiset opettajat korostivat kansallisen opetussuunnitelman ohjaavaa roolia, kun taas KRI:ssa ei ollut kansallista liikunnan opetussuunnitelmaa alakoulussa.

Johtopäätökset ja sovellettavuus:

Tulokset viittaavat siihen, että selkeä ja rakenteellinen opetussuunnitelma on keskeinen liikunnanopetuksen määrittelyssä, kehittämisessä ja uudistamisessa, jotta liikunnanopetus ei rajoitu pelkkien lajitekniikoiden opettamiseen. Tulosten perusteella on vahvasti suositeltavaa laatia ja ottaa käyttöön liikunnan opetussuunnitelma KRI:n alakouluissa. Jatkossa tulisi tutkia, miten opetussuunnitelman käyttöönotto ja uudistukset vaikuttavat opettajien opetustapoihin ja urheilun rooliin liikunnassa.